

İspençiyarî ve tıbbî müstahzarlar kanunu

(*Resmî Gazete ile neşir ve ilâm: 26 mayıs 1928 - Sayı: 898*)

No.

1262

BİRİNCİ MADDE — Kodekste muharrer şekil ve formül haricinde ve fennî kaidelere muvafık muayyen ve sabit bir şekilde yapılarak amilinin ismile veya hususî bir nam altında ticarete çıkarılan tababette müstamel her nevi basit veya mürekkep devaî tertiplere ispençiyarî ve tıbbî müstahzarlar ismi verilir.

Tabip reçetesile verilmesi meşrû olanlar ancak reçete mukabilinde ve diğerleri reçetesiz olarak münhasıran eczahanelerle ecza ticarethanelerinde kanunmahsusuna tevfikân satılır. Diş tozları, suları ve macunları satışı bu kayde tabi değildir.

İKİNCİ MADDE — Aşağıdaki maddeler ispençiyarî ve tıbbî müstahzarlardan sayılmaz :

A - Sair müessir maddeler karıştırılmamış olan her nevi serum ve aşular ve bakteryoterapiya mahsus mikrop emülsiyonları.

B - Hayatî taamüllere mahsus hulâsalar, ampose petörler ve bunlara benzeyen maddeler.

C - İlâç zümresine girmeyen tıbbî gıdalar ve devaî sabunlar.

D - Müessir ve semmî maddeleri muhtevi olmayan saç suları ve boyaları ile diş tozları, suları ve macunlarından maada her nevi tuvalet levazımı.

Yalnız bu mevattan «A» fıkrasında zikredilen serum ve aşularla bakteriyoterapiye mahsus mikrop emülsiyonlarının «B» fıkrasında mezkûr hayatî taamüllere mahsus hulâsalar ve amposeptörlerin ve bunlara müşabih mevadın imal edildikleri mahalde devlet kontrolüne tabi olmaları ve Sıhhiye vekâletince tayin edilen evsaf ve şeraiti haiz bulunmaları lâzımdır. Bu nevi mevadın bilâ ruhsat dahilde imali memnurdur.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Dahilde imal olunan İspençiyarî ve tıbbî müstahzarların ticarete çıkarılmasından ve hariçteyapılanların memlekete ithalinden evvel Sıhhiye ve muaveneti içtimaiye vekâletinden müsaade alınması meşruttur.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Kodekse dahil olmadığı halde birinci maddede zikrolunan İspençiyarî ve tıbbî müstahzarlar evsafım haiz olmayıp bir vehdeti kimyeviye arzeden ve sanayii kimyeviye fabrikaları tarafından hastalıkların tedavisinde istimal edilmek üzere yeniden ticarete çıkarılan kimyevî ve tıbbî maddelerin dahi hini ithallerinde Sıhhiye ve muaveneti içtimaiye vekâletinden müsaadei resmîyesi alınır.

BEŞİNCİ MADDE — Dahilde yapılacak İspençiyarî ve tıbbî müstahzarlar imaline tabipler, eczacılar, kimyagerler ve ihtisaslarına taallûk eden mevât için diş tabipleri salâhiyettardır. Ancak bu mevadın her türlü fennî şeraiti haiz ve kâfi tesisatı muhtevi olduğu bitteftiş anlaşılan bir imalâthane veya lâboratuarda ihzârı mecburidir.

Müessir ve semmî maddeleri muhtevi müstahzarlar imal eden lâboratuarlarda eczacı veya kimyager bir müdürü mesul bulundurulması lâzımdır.

ALTINCI MADDE — Beşinci maddede zikrolunan şerait dahilinde yapılacak müstahzarın müsaadesini istihsal için evvel emirde bir istida ile Sıhhiye ve muaveneti içtimaiye vekâletine müracaat olunur. Bu istida ile beraber müstahzardan beş nümune, cins ve miktarı sarıh olarak tayin edilmiş olmak şartile müstahzarı terkip eden edviye ve mevadî kimyeviyeyi mübeyyin musaddak bir formül ve müstahzarın ambalâjına mahsus kap ve saire ve tarifname numune ve suretleri gönderilmeli ve müstahzarın toptan satış fiyatı zikredilmelidir.

YEDİNCİ MADDE — İstida ve numuneler Sıhhiye ve Muaveneti İçtimaiye Vekâletince tetkik ve tahlil edilerek müsaade talep eden zatın işbu kanunla tayin edilmiş olan salâhiyeti ve müstahzarın sanata muvafık ve fiyatının mutedil olup olmadığı tayin edildikten ve istimalinde sıhî mazarrat olmadığı anlaşıldıktan sonra müsaade lâzıma itasına muktazi muamelât icra olunur. Müstahzarın tabip reçetesile veya serbestçe satılması lâzım geldiği vekâletçe tayin ve ruhsatname-de zikir ve Resmî Gazete ile ilân olunur. Tahlil masarifi ve ruhsatname harcı müstediye aittir.

SEKİZİNCİ MADDE — Enebi memleketlerden vürut eden bütün müstahzarat için müsaade talebi ancak Türkiye dahilinde icrayı sanata mezun eczane ve ecza ticarethaneleri sahipleri veya işbu müstahzaratı imal eden fabrika ve lâboratuarların Türkiyede mütemekkin vekilleri tarafından vaki olduğu takdirde kabul olunur. Bu gibi müstahzarat için, dahilî müstahzarat gibi, müsaade istihsali zımında bir istida ile Sıhhiye ve muaveneti içtimaiye vekâletine müracaat icap eder.

Bu istida ile beraber müstahzarın mahalli Türkiye şebenderhanesince musaddak formülleri ile beraber tarifnameleri ve mahreci olan memlekette serbestçe veya reçete ile satıldığına dair müsaade mevcut ise bu müsaadenin musaddak bir sureti ve beş adet nümune terfuk edilmelidir. Tahlil masrafı ve ruhsatname harcı müstediye aittir. İşbu istida yedinci maddede zikrolunduğu veçhile muamele görerek müsaade edileceklerin günrüklerce ithali temin ve Resmî Gazete ile ilân olunur.

DOKUZUNCU MADDE — İstidanın Sıhhiye ve muaveneti içtimaiye vekâletine vürudu tarihinden itibaren nihayet iki ay zarfında muamelenin hitamı ve müstediye bir cevap itası muktazidir.

ONUNCU MADDE — Müsaadesi istihsal olunarak ticarete çıkarılan yerli müstahzarların safiyetinden ve formülüne muvafık olarak imal edilip edilmemesinden amili ve memaliki enebiyeden ithal edilenler için ithal müsaadesi talepten önce vermiş olan vekilleri mesul olup lüzum görüldükçe ve bedeli tesviye olunmak üzere lâalettayin alınacak nümunelerin tahlili suretile Sıhhiye ve muaveneti içtimaiye vekâleti daimî bir mürakabe icra eder.

ON BİRİNCİ MADDE — Müstahzarların terkinde ve haricî şekilleri ile tarifnamelerinde ve isminde yapılacak her nevi tadilâtın Sıhhiye ve muaveneti içtimaiye vekâletince kabul ve tasvip edilmesi lâzımdır.

ON İKİNCİ MADDE — Müstahzarların haricî ambalâj aksamı üzerinde ve ambalâj derunundaki tarifnamelerinde vazih olarak âmilinin ismi ve imal edildiği mahal ve ruhsatname numarası ve sureti istimali ve fiyatı muharrer olacak ve terkinde müessir ve semmî edviye bulunduğu halde cins ve miktarı nazarı dikkati celbedecek surette kayıt ve işaret edilecektir. Tabip reçetesile satılmasına müsaade edildiği takdirde bu husus dahi sarahaten yazılacaktır.

ON ÜÇÜNCÜ MADDE — İspençiyarî ve tıbbî müstahzarları methi sena yolunda ve bunlara malik olmadıkları havası şifaiye atıf veya mevcut şifaî tesirleri izam

suretile reklâm icrası memnudur. Tarifnamelerde ve gazetelerde « hastalıklarında istimali faidelidir. » suretindne ilânata müsaade olunur. Bu reklâm nümunelerinin evvelce Sıhhiye ve muaveneti içtimaiye vekâletince tasvip edilmesi lâzımdır.

ON DÖRDÜNCÜ MADDE — Kodekste dahil olmadığı halde müstahzır mahiyetinde olmıyan ve istimalinde faide görüldüğü âlemi tababette kabul edilmiş olan edviye ile ilmî ve fennî tetkikatta kullanılan kimyevî ve hayatî terkiplerden memlekete ithallerinde menfaat tasavvur edilenlerin âmil ve sahipleri tarafından müracaat vuku bulmaksızın ithallerine müsaade etmeğe Sıhhiye ve muaveneti içtimaiye vekâleti salâhiyettardır.

ON BEŞİNCİ MADDE — Yedinci ve sekizinci maddelerde mezkûr tahlil masrafları ve ruhsatname harçları yirmi beşer liradır. Tahlil masrafı müracaat vukunda peşin olarak ve ruhsatname hareci, ruhsatnamenin tevdi zamanında istifa edilir.

ON ALTINCI MADDE — Türkiye dahilinde imal ve hariçten ithal olunan müstahzarlar fiyatlarına göre istihlâk resmine tabidirler. Bu resim müstahzarların zarfları üzerinde muharrer satış fiyatı yirmi beş kuruşa kadar olanlarda bir, elli kuruşa kadar olanlarda iki, yüz kuruşa kadar olanlarda üç, yüz kuruştan fazla olanlarda beş kuruştur.

ON YEDİNCİ MADDE — Dahilde imal olunan müstahzarların istihlâk resmi imalâthanelerden hini ihracında ve hariçten ithal olunanların gümrüklerden hini imrarında her müstahzarın zarfı üzerine ayrı ayrı pul yapıştırılması suretile istifa olunur. Bu pulların eşkâl ve envai Maliye ve Sıhhiye ve muaveneti içtimaiye vekâletlerince tesbit edilir. Pulların yapıştırılması müstahzarlarının eshabına ait ve pulların yırtılmadıkça müstahzarın zarfı açılmıyacak surette yapıştırılmak mukatazidir.

ON SEKİZİNCİ MADDE — İstihlâk resmi verilmeden ticarete çıkarılan müstahzarlara vaz'iyet edilerek cezaen üç kat resim ve tekerrürü halinde sahibinden başkaca yirmi beş liradan iki yüz liraya kadar hafif cezayı naktî alınır. Onuncu maddede mezkûr tahlil neticesinde sâf ve formülüne muvafık olmadığı tebeyyün eden müstahzarlara dahi vaz'iyet olunarak bilmuhakeme imha ve sahibinden elli liradan beş yüz liraya kadar ağır cezayı naktî ahiz ve tekerrürü halinde imal veya ithal müsaadesi istirdat edilir.

ON DOKUZUNCU MADDE — Ruhsatsız olarak müstahzar imal edip satan veya sattıranlardan müstahzar imaline salâhiyet sahibi buldukları takdirde elli liradan iki yüz liraya kadar hafif cezayı naktî ve müstahzar imaline salâhiyet sahibi olmadıkları takdirde iki yüz liradan beş yüz liraya kadar ağır cezayı naktî alınır ve bu müstahzarlara vaz'iyet edilerek mahkemece imhasına dahi karar verilir.

Hariçten ruhsatsız olarak müstahzar ithal edip satan ve sattıranlar hakkında bu madde ahkâmı aynen cari olmakla beraber ayrıca gümrük kanununun kaçakçılığa mütedair ahkâmı da tatbik olunur.

YİRMİNCİ MADDE — On sekizinci ve on dokuzuncu maddelerde mezkûr ahval hariç olmak üzere bu kanun ahkâmına muhalif hareket edenlerden beş liradan yüz liraya kadar hafif cezayı naktî alınır.

YİRMİ BİRİNCİ MADDE — Bu kanunun suverî tatbikiyesi bir nizamname ile tayin olunur.

YİRMİ İKİNCİ MADDE — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir. Ancak Sıhhiye ve muaveneti içtimaiye vekâletince elyevm imal veya ithal müsaadesi verilmiş olan müstahzarlar için üç ay zarfında yeniden ruhsatname istihsali zımında müracaat edilmek şartile altı ay hitamına kadar kemakân imal ve ithaline devam caiz olacağı gibi kanunun on altı, on yedi, on sekiz, on dokuzuncu maddeleri ahkâmının tatbikına da tarihi neşrinden itibaren altı ay sonra başlanır. Mezkûr tarihte dahili memlekette mevcut müstahzarlar miktarı tesbit ve her birinin mümasillerine nazaran Sıhhiye ve muaveneti içtimaiye vekâletince tanzim edilecek liste üzerinden rüsümü ahzedilerek bu kısım müstahzarların daha altı ay müddetle Türkiye dahilinde satılmalarına müsaade olunur.

YİRMİ ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanunun ahkâmını icraya Adliye, Maliye ve Sıhhiye ve muaveneti içtimaiye vekilleri memurdur.

21 mayıs 1928

<i>Cumhuriyet Riyasetine tebliği</i>	:	15 - 5 - 1928 tarih ve 1/31 numaralı tezkere ile
<i>Berayi neşir ve ilân kanununun Başvekâlete tebliğ edildiğini müş'ir Cumhuriyet Riyasetinden mevrat tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	21 - 5 - 1928 ve 4/235
<i>Müzakerahı ihtiva eden zabıt ceridelerinin cilt ve sayfası</i>	:	Cilt Sayfa 1 88 4 107,141,146:151,154:156
<i>İşbu kanunun alâkadar olduğu diğer kanunların numarası</i>	:	